

2014-06-16

B E S L U T S P R O M E M O R I A

FI Dnr 13-9760

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Nya regler om villkor för behörighet att tjänstgöra som aktuarie på ett försäkringsföretag

Sammanfattning

Finansinspektionen beslutar om nya föreskrifter och allmänna råd om villkor för behörighet att få tjänstgöra som aktuarie på ett försäkringsföretag enligt 5 kap. 14 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

De nya föreskrifterna innebär att Finansinspektionen anger vilka villkor som ska gälla för behörighet att tjänstgöra som aktuarie för att försäkringsrörelselagens krav på aktuariers insikt ska vara uppfyllda, i stället för att som i dag hänvisa till bland annat Svenska Aktuarieföreningens krav på sina medlemmar. De nya föreskrifterna innehåller i denna del en ny bestämmelse som innebär att aktuarien löpande ska se till att insikterna är lämpliga och vid behov vidareutbilda sig. Dessutom har det gjorts en översyn av samtliga bestämmelser i de nuvarande föreskrifterna i syfte att skapa tydligare regler som blir enklare att följa och tillämpa. Bland annat preciseras kravet på språkkunskaper. I fråga om kravet på erfarenhet beslutas också om en viss skärpning av nuvarande krav.

De nya föreskrifterna och allmänna råden träder i kraft den 1 juli 2014 samtidigt som föreskrifterna (FFFS 2011:19) om villkor för att en aktuarie ska få tjänstgöra på ett försäkringsföretag upphävs.

Övergångsbestämmelsen innebär att en aktuarie som vid tidpunkten då de nya föreskrifterna och allmänna råden träder i kraft uppfyller kraven enligt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2011:19) om villkor för att en aktuarie ska få tjänstgöra på ett försäkringsföretag är fortsatt behörig under sitt befintliga uppdrag.

En aktuarie som vid tidpunkten då de nya föreskrifterna och allmänna råden träder i kraft fått dispens från kraven enligt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2011:19) om villkor för att en aktuarie ska få tjänstgöra på ett försäkringsföretag får fortsätta att tjänstgöra som aktuarie under den tid som beslutet om dispens avser. Detta innebär att en icke tidsbegränsad dispens gäller så länge aktuarien har kvar sitt uppdrag. En tidsbegränsad dispens gäller till dess att dispensen löper ut.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Målet med regleringen	4
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	4
1.3	Regleringsalternativ	5
1.4	Rättsliga förutsättningar	5
1.5	Ärendets beredning	6
2	Motivering och överväganden.....	6
2.1	Behovet av att införa nya föreskrifter och allmänna råd.....	6
2.2	Tillämpningsområde	7
2.3	Ansvarig aktuarie	7
2.3	Språkkunskaper.....	8
2.4	Utbildning	8
2.5	Utbildning under tjänstgöringstiden	11
2.6	Krav på erfarenhet.....	13
2.7	Undantag från villkoren om behörighet.....	14
2.8	Övergångsbestämmelse.....	14
3	Förslagets konsekvenser.....	16
3.1	Konsekvenser för företagen	16
3.2	Konsekvenser för aktuarierna	17
3.3	Konsekvenser för samhället och konsumenterna.....	18
3.4	Konsekvenser för Finansinspektionen	18

1 Utgångspunkter

Försäkringsföretagens grundläggande uppgift i samhället är att tillhandahålla skydd mot negativa ekonomiska konsekvenser av oförutsedda händelser genom att samla och utjämna försäkringsbara risker. Exempel på sådana risker är risken för brandskador på en villa eller en industrifastighet, risken för skador på motorfordon eller personer i samband med en krock, och risken för att inte kunna klara sitt uppehälle vid sjukdom, arbetslöshet eller ett långt liv.

Försäkringsverksamhet förutsätter att försäkringsföretagen kan prissätta sådana risker och att de löpande kan värdera sina åtaganden till följd av ingångna försäkringsavtal. Företagen måste därmed göra omfattande beräkningar och analyser med hjälp av särskilda matematiska och statistiska metoder, vilka kan sägas utgöra en grund för försäkringsverksamheten.

Aktuarie är den yrkestitel som används för en person som utför de försäkringstekniska beräkningarna och utredningarna i försäkringsföretagen. Aktuarien deltar i hanteringen av försäkringsriskerna i företagen, bland annat genom att beräkna premier och reserver, bedöma försäkringsekonomin utveckling och behovet av återförsäkring, samt medverka vid utvecklandet av nya produkter. På senare år har aktuarier kommit att arbeta allt mer med komplexa modeller och statistikkrävande metoder som behöver omfattande datorstöd. Begrepp och modeller som används för prissättning och riskhantering på de finansiella marknaderna har också blivit allt viktigare för aktuarien att behärska.

Aktuarien har en särställning i försäkringsföretagen genom sin ingående kunskap om de försäkringstekniska metoderna och försäkringsprodukterna. I försäkringsrörelselagen (2010:2043), FRL, anges det även särskilt att de försäkringstekniska utredningarna och beräkningarna i ett försäkringsföretag ska utföras under överinseende av en eller flera aktuarier. Kravet på aktuarie har funnits sedan år 1903 inom livförsäkring och sedan år 2000 även inom skadeförsäkring. Detta har sin grund i försäkringsföretagens speciella affärsmodell där premier erhålls mot ett övertagande av risk och att eventuella ersättningar för försäkringsfall ofta betalas ut långt senare och att omfattningen av dessa delvis inte går att förutse.

Finansinspektionen har efter bemyndigande utfärdat föreskrifter (FFFS 2011:19) om villkor för att en aktuarie ska få tjänstgöra på ett försäkringsföretag (nedan kallade de nuvarande föreskrifterna). Liknande regler, vilka ofta ställer mer detaljerade krav, finns i många andra länder såväl inom som utanför EU.

Finansinspektionens arbete med att ta fram nya föreskrifter och allmänna råd om villkor för behörighet att tjänstgöra som aktuarie på ett försäkringsföretag har inletts huvudsakligen till följd av en dom i förvaltningsrätten (Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 9 april 2013 i mål nr 4889-12). Förvaltningsrätten slår i domen fast att de nuvarande föreskrifterna innebär en otillåten delegering av förvaltningsuppgift i de delar som föreskrifterna hänvisar till de krav som Svenska Aktuarieföreningen ställer på sina diplomerade medlemmar. Efter förvaltningsrättens dom har Finansinspektionen vid bedömningen om en aktuarie har tillräcklig utbildning enbart tillämpat FRL:s krav på insikt. Att klargöra vilka

villkor som gäller i fråga om aktuariens utbildning har därmed varit det huvudsakliga målet med de nya föreskrifterna. Samtidigt har Finansinspektionen även sett över föreskrifterna i syfte att förtydliga reglerna så de blir enklare att tillämpa.

1.1 Målet med regleringen

Det huvudsakliga målet med Finansinspektionens nya föreskrifter och allmänna råd om villkor för behörighet att tjänstgöra som aktuarie på ett försäkringsföretag (nedan kallade de nya föreskrifterna) är som tidigare nämnts att tydliggöra vilka krav på utbildning och erfarenhet som gäller för att en person ska få tjänstgöra som aktuarie i ett svenskt försäkringsföretag. Avsikten är att detta ska öka förutsebarheten och därmed underlätta för den som avser att börja arbeta som aktuarie att skaffa sig lämplig teoretisk och praktisk bakgrund för att kunna tjänstgöra som aktuarie.

Syftet är därmed även att underlätta för den som är intresserad av att arbeta som aktuarie att planera sina studier. En viss flexibilitet i de krav som ställs underlättar samtidigt rekryteringen av aktuarier för sådana försäkringsföretag som har begränsade eller specialiserade behov av aktuariell kompetens. Flexibiliteten syftar även till att utöka antalet personer som kan arbeta som aktuarier enligt 5 kap. 14 § FRL genom att de som har utbildning enligt äldre regler eller från andra utbildningar enligt de nya reglerna kan bedömas ha en utbildning som är likvärdig med grundkravet. Krav på lämplig utbildning och erfarenhet, inklusive krav på upprätthållande av lämpliga insikter under tjänstgöringstiden, bidrar till att företaget vid varje tidpunkt har tillgång till den aktuariella kompetens som företaget behöver i sin verksamhet.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

1.2.1 Nuvarande regelverk

I 5 kap. FRL regleras försäkringstekniska avsättningar, förlustutjämningsreserv och bestämmande av premier. I samma kapitel 14 § anges att försäkringsföretagets försäkringstekniska utredningar och beräkningar ska utföras under överinseende av en eller flera aktuarier med den insikt och erfarenhet i dessa frågor som fordras med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet. Kraven på den i försäkringsrörelselagen särskilt utpekade aktuarien gällde som tidigare nämnts fram till år 2000 endast aktuarier som tjänstgjorde i livförsäkringsföretag. Genom FFFS 1999:20 kom kraven från och med år 2000 att gälla alla tjänstgörande aktuarier. Finansinspektionens föreskrifter om villkor för att en aktuarie ska få tjänstgöra på ett försäkringsföretag har kontinuerligt anpassats för att följa den internationella utvecklingen på området. Hänvisningen till Svenska Aktuarieföreningens diplomeringskrav i de nuvarande föreskrifterna (FFFS 2011:19) tillkom år 2007 genom FFFS 2007:21. Hänvisningen infördes för att få en direkt koppling mellan utvecklingen på området och de krav som ställs. Ändringen som gjordes i de nuvarande föreskrifterna FFFS 2011:19 innebar endast att reglerna anpassades till en ny försäkringsrörelselag.

1.2.2 Kommande regelverk

Genomförandet av Solvens 2-direktivet¹ tillsammans med de genomförandeåtgärder, riktlinjer och rekommendationer som antas med stöd av direktivet i Sverige och i övriga EU-länder, kommer att medföra att reglerna om försäkringsföretagens aktuarier måste ändras. Regelverket kommer att ställa krav på att försäkringsföretagen upprättar en aktuariefunktion som ska utföra vissa specificerade uppgifter och kommer att ställa krav på vilken kunskap och erfarenhet de personer som utför funktionens uppgifter ska ha. Finansinspektionen kommer att göra en översyn av de aktuariella frågorna i föreskrifterna i samband med att direktivet genomförs i svensk rätt. Finansinspektionen bedömer dock att det är nödvändigt att göra de föreslagna ändringarna redan nu, särskilt med anledning av förvaltningsrättens slutsats att de nuvarande föreskrifterna innebär en otillåten delegering av förvaltningsuppgift i de delar som hänvisar till de krav som Svenska Aktuarieföreningen ställer på sina diplomerade medlemmar.

1.3 Regleringsalternativ

Finansinspektionen skulle kunna avstå från att utnyttja sitt bemyndigande att utfärda föreskrifter på området och i stället genom praxis klargöra på vilket sätt den som ska tjänstgöra som aktuarie i ett försäkringsföretag ska uppfylla kraven på insikt och erfarenhet enligt FRL. Försäkringsföretaget skulle då, inför registrering hos Bolagsverket, bedöma om aktuarien har den insikt och erfarenhet som krävs enligt FRL, utan att veta hur Finansinspektionen kommer att göra sin bedömning. En sådan ordning skapar osäkerhet för försäkringsföretagen och det krävs att Finansinspektionens praxis som uppstår i tillsynsarbetet är tillräckligt tydlig för att ge god vägledning.

Finansinspektionen har också övervägt att endast ta fram nya föreskrifter i de delar som de hänvisar till Svenska Aktuarieföreningens krav. Finansinspektionen bedömer dock att det de nuvarande föreskrifterna även behöver ses över i syfte att skapa tydligare regler som blir enklare att tillämpa.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Finansinspektionen har genom 5 kap. 17 § första stycket 2 FRL och 7 kap. 2 § första stycket 12 försäkringsrörelseförordningen (2011:257) fått bemyndigande att utfärda föreskrifter om villkoren för behörighet att tjänstgöra som aktuarie enligt 5 kap. 14 § första stycket FRL.

Finansinspektionen har även genom 5 kap. 17 § andra stycket FRL och 7 kap. 3 § FRL bemyndigande att i ett enskilt fall besluta om undantag från villkoren om behörighet att tjänstgöra som aktuarie och från kravet på aktuarie.

Finansinspektionen använder samma bemyndiganden från regeringen för de nya föreskrifterna.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet.

1.5 Ärendets beredning

Förslaget till föreskrifter och allmänna råd skickades ut på remiss den 25 februari 2014 tillsammans med en remisspromemoria. Skriftliga synpunkter på förslaget har kommit in från FAR, Riksrevisionen, AFA Försäkring, Statistiska Centralbyrån, Matematiska institutionen vid Stockholms universitet, Regelrådet, Konsumentverket, Försäkringsbranschens arbetsgivareorganisation (FAO), Svenska Aktuarieföreningen, Statens pensionsverk, Facket för försäkring och finans (FTF), Tjänstepensionsförbundet och Svensk Försäkring.

Finansinspektionen har efter remitteringen bearbetat föreskriftförslaget och i arbetet beaktat remissinstansernas synpunkter. De mest väsentliga synpunkterna redovisas och bemöts under respektive avsnitt. Föreskrifterna har även bearbetats redaktionellt.

Utöver synpunkterna på föreskriftförslaget som kommit in genom remissförfarandet har Finansinspektionen efterfrågat och fått synpunkter på utformningen av bestämmelser från Svenska Aktuarieföreningen vid två tillfällen, samt från Matematiska institutionen vid Stockholms universitet vid två tillfällen.

2 Motivering och överväganden

2.1 Behovet av att införa nya föreskrifter och allmänna råd

Finansinspektionens ställningstagande: De nya föreskrifterna och allmänna råden ska införas och börja gälla den 1 juli 2014.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll avseende att de nya föreskrifterna och allmänna råden ska införas, men föreslog den 1 juni 2014 för ikraftträdande.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* ifrågasätter behovet och lämpligheten av att nu införa de föreslagna föreskrifterna och avstyrker därför förslaget i sin helhet. *Svensk Försäkring* anför att försäkringsföretagen redan nu måste beakta de kommande kraven i Solvens 2-regelverket vid nyrekrytering av aktuarie, och menar att till dess Solvens 2-regelverket träder i kraft är kraven i 5 kap. 14 § FRL tillräckliga. Trots den allmänna inställningen att förslagen inte bör genomföras lämnar *Svensk Försäkring* också synpunkter på de föreslagna bestämmelserna i remissen.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen anser att kraven i 5 kap. 14 § FRL inte är tillräckligt tydliga när det gäller vilken insikt och erfarenhet som en tjänstgörande aktuarie ska ha. Även om Solvens 2-regelverket framöver träder i kraft måste gällande regelverk vara tydligt. Finansinspektionen har också beaktat Solvens 2-regelverket vid utformningen av de nya bestämmelserna och bedömer att kraven i de nya föreskrifterna i stort bör kunna behållas då det nya regelverket träder i kraft.

2.2 Tillämpningsområde

Finansinspektionens ställningstagande: De nya föreskrifterna och allmänna råden gäller för svenska försäkringsföretag som driver försäkringsrörelse enligt FRL. Tillämpningsområdet är alltså detsamma som för de nuvarande föreskrifterna.

Understödsföreningar som med stöd av 7 § lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043) får fortsätta att driva verksamheten under en övergångsperiod, omfattas av bestämmelserna i den upphävda lagen (1972:262) om understödsföreningar. Understödsföreningarna omfattas inte av de nya föreskrifterna. Lagen om understödsföreningar 21 § fjärde stycket anger att en försäkringsteknisk utredning ska verkställas av person, som är behörig att utöva befattning som aktuarie vid livförsäkringsbolag eller som av inspektionen förklarats behörig att verkställa utredningen. Vid tillämpningen av denna bestämmelse kommer Finansinspektionen i sin bedömning av om en person är behörig att tjänstgöra som aktuarie vid ett livförsäkringsbolag att utgå från de krav som ställs i de nya föreskrifterna.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte lämnat några synpunkter.

2.3 Ansvarig aktuarie

Finansinspektionens ställningstagande: Begreppet ansvarig aktuarie införs inte i de nya föreskrifterna.

Remisspromemorian: Finansinspektionen föreslog i föreskrifterna som skickades på remiss en ny definition genom att en sådan aktuarie som avses i 5 kap. 14 § FRL skulle kallas för ansvarig aktuarie.

Remissinstanserna: *Svenska Aktuarieföreningen* och *AFA Försäkring* tillstyrker förslaget att använda benämningen ansvarig aktuarie.

Finansinspektionens skäl: I Sverige omfattar benämningen aktuarie en stor del av de personer som på ett eller annat sätt arbetar med försäkringsteknik i försäkringsföretagen eller hos till exempel myndigheter. Yrkestiteln aktuarie är därmed inte särskilt definierad genom att den som benämns aktuarie inte automatiskt har vissa specifika arbetsuppgifter och skyldigheter, eller ett visst ansvar. Finansinspektionen föreslog därför i remisspromemorian att det i de nya föreskrifterna skulle förtydligas att kravet på insikt och erfarenhet enligt FRL avser den eller de personer som försäkringsföretaget enligt samma lag ska utse till att tjänstgöra som aktuarie och därefter anmäla för registrering hos Bolagsverket. Denna aktuarie föreslogs ha den särskilda benämningen "ansvarig aktuarie" för att enkelt kunna identifieras av försäkringsföretagen, försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkring, samt Finansinspektionen.

Finansinspektionen har dock under det fortsatta arbetet med föreskrifterna bedömt att det är oklart om benämningen ansvarig aktuarie är möjlig och lämplig att

behålla i samband med att Solvens 2-regelverket införs. Att införa den nya benämningen i föreskrifter vid denna tidpunkt är därför inte lämpligt. Finansinspektionen låter förslaget från remissen utgå trots att ingen remissinstans avstyrker förslaget.

2.3 Språkkunskaper

Finansinspektionens ställningstagande: En aktuarie ska ha tillräckliga kunskaper i svenska språket för att förstå de delar av regelverket om försäkring som är av betydelse för de uppgifter som ingår i uppdraget och som i övrigt är lämpliga med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *AFA Försäkring* tillstyrker de preciserade språkraven. Övriga remissinstanser har inte lämnat några synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Kravet på kunskaper i svenska språket finns för att aktuarien ska kunna förstå relevanta delar av regelverket om försäkring, samt kunna kommunicera med försäkringstagare, andra ersättningsberättigade och Finansinspektionen. Den nya formuleringen av kravet på språkkunskaper förtydligar det språkrav som redan finns i de nuvarande föreskrifterna genom att precisera att kravet avser förståelse av de delar av regelverket om försäkring som är av betydelse för de uppgifter som ingår i uppdraget och som i övrigt är lämpliga med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet. Avsikten är att det därmed ska bli enklare för försäkringsföretagen att bedöma huruvida kravet är uppfyllt eller inte.

2.4 Utbildning

Finansinspektionens ställningstagande: En aktuarie ska som huvudregel vid ett svenskt universitet eller en svensk högskola ha fullgjort en grundutbildning som innehåller minst 120 högskolepoäng i matematik och matematisk statistik, varav minst 45 högskolepoäng i vardera ämnet. Grundutbildningen ska därutöver vara kompletterad med en masterexamen i försäkringsmatematik. Utbildningen ska innehålla eller vara kompletterad med fullgjorda kurser i svensk försäkringsredovisning och svensk försäkringsjuridik, samt fullgjorda kurser i försäkringsmatematik och finansiell matematik av sådan omfattning som är lämplig med hänsyn till de uppgifter som ingår i uppdraget samt omfattningen och arten av företagets verksamhet.

Finansinspektionen lämnar i allmänna råd exempel på kurser som aktuarien bör ha klarat av med hänsyn till de uppgifter som ingår i några olika typer av uppdrag.

Kravet på kunskaper motsvarande en grundutbildning som innehåller minst 120 högskolepoäng i matematik och matematisk statistik och som därutöver är kompletterad med en masterexamen i försäkringsmatematik, ska också kunna uppfyllas genom andra fullgjorda likvärdiga utbildningar. En sådan utbildning ska ha fullgjorts vid ett universitet eller en högskola i Sverige eller utomlands, eller vara anordnad av en aktuarieförening.

I allmänna råd ger Finansinspektionen exempel på examen och utbildningar som kan ingå i en likvärdig utbildning.

Remisspromemorian: Finansinspektionen föreslog i remisspromemorian att en aktuarie som huvudregel ska ha fullgjort en grundutbildning som lägst motsvarar en kandidat- eller yrkesexamen i ett matematiskt ämne. Grundutbildningen ska vara kompletterad med en masterexamen i försäkringsmatematik. Utbildningen ska innehålla eller vara kompletterad med fullgjorda kurser i svensk försäkringsredovisning och svensk försäkringsjuridik, samt fullgjorda kurser i försäkringsmatematik och finansiell matematik av sådan omfattning som är lämplig med hänsyn till de uppgifter som ingår i uppdraget samt omfattningen och arten av företags verksamhet.

Kravet på utbildning enligt det remitterade förslaget kan även uppfyllas genom att aktuarien har fullgjort en annan likvärdig utbildning inom matematik, matematisk statistik, eller ett annat närliggande utbildningsområde. Finansinspektionen föreslog att med likvärdig utbildning avses att motsvarande kunskaper som i huvudregeln uppnåtts samt att utbildningen innehåller examensarbete eller motsvarande i ett ämne som godtas vid en mastersutbildning i försäkringsmatematik.

Finansinspektionens förslag till allmänna råd till huvudregeln hade samma innehåll som återges i Finansinspektionens ställningstagande.

Remissinstanserna: I fråga om huvudregeln anför både *Svenska Aktuarieföreningen* och *Matematiska institutionen vid Stockholms universitet* att de är positiva till kravet på masterexamen i försäkringsmatematik. Båda remissinstanserna efterlyser också ett explicit krav på att grundutbildningen ska innehålla ett väsentligt inslag av studier i matematisk statistik. Svenska Aktuarieföreningen yttrar sig vidare om att kravet på att grundutbildningen lägst ska motsvara en kandidat- eller yrkesexamen i ett matematiskt ämne bör tas bort, eller åtminstone att det ska förtydligas vad som avses med ett matematiskt ämne.

När det gäller kravet på att utbildningen ska innehålla eller vara kompletterad med fullgjorda kurser i svensk försäkringsredovisning och svensk försäkringsjuridik anför Matematiska institutionen vidare att ett sådant krav är positivt då motsvarande kunskaper inte garanteras av en masterexamen i försäkringsmatematik. Matematiska institutionen menar dock att Finansinspektionen bör överväga en närmare definition av kursernas omfattning.

Svenska Aktuarieföreningen, Matematiska institutionen och *Svensk Försäkring* anför att det är mycket viktigt att bestämmelsen om likvärdig utbildning förtydligas för att inte tolkningsproblem ska uppstå. De ger även exempel på olika tolkningsproblem med den föreslagna lydelsen att den likvärdiga utbildningen ska innehålla examensarbete eller motsvarande i ett ämne som godtas vid en masterutbildning i försäkringsmatematik.

Matematiska institutionen anför vidare att det är av största vikt att bestämmelsen om likvärdig utbildning är tydlig och enkel att förstå och tillämpa eftersom de

allra flesta aktuarier kommer att provas av försäkringsföretagen mot denna bestämmelse inom de närmaste tio åren.² Matematiska institutionen anför också att endast lärosäten med examensrätt i de ämnen som berörs av utbildningskraven har kompetens att på ett rättssäkert sätt utföra bedömningar om likvärdig utbildning.

Statens pensionsverk skriver i sitt remissvar att det i dagsläget är väldigt få personer som har en masterexamen i försäkringsmatematik (i dag: nio personer) och att försäkringsföretagen därför kommer att behöva bedöma om en likvärdig utbildning föreligger. I det sammanhanget anför Statens pensionsverk att kravet på kunskaper som motsvarar en masterexamen i försäkringsmatematik inte medför en tillräcklig flexibilitet för de försäkringsföretag som har begränsade eller specialiserade behov av aktuariell kompetens.

AFA Försäkring är positiv till att kravet på utbildning tydliggörs.

Finansinspektionens skäl: Försäkringsrörelselagens krav på insikt innebär enligt propositionen Ändrade försäkringsrörelseregler (prop. 1998/99:87 s. 350) att aktuarien ska ha tillräcklig kompetens. I de nuvarande föreskrifterna har Finansinspektionen endast hänvisat till de krav som Svenska Aktuarieföreningen eller International Association of Actuaries ställer på medlemmar som är diplomerade aktuarier, eller motsvarande. Dessa krav fastställer organisationerna själva och de ändras löpande för att anpassas till förändringar i aktuariell teori och praktik, ändrade regelverk eller av andra skäl. Finansinspektionen anger i de nya föreskrifterna i stället att kravet på tillräcklig kompetens ska tillgodoses genom krav på de kunskaper som ska ha uppnåtts genom fullgjorda utbildningar. Avsikten är även att utbildningskraven ska vara beständiga över tid.

Finansinspektionen anser att huvudregeln, att en aktuarie ska ha fullgjort en grundutbildning som innehåller minst 120 högskolepoäng i matematik och matematisk statistik, varav minst 45 högskolepoäng i vardera ämnet, samt därutöver har kompletterats med en masterexamen i försäkringsmatematik, innebär tydliga utbildningskrav för den som avser att tjänstgöra som aktuarie. Härigenom tar Finansinspektionen också hänsyn till både Svenska Aktuarieföreningens och Matematiska institutionens synpunkter på att ett explicit krav på att grundutbildningen ska innehålla ett väsentligt inslag av studier i matematisk statistik bör införas. Att en kurs är fullgjord innebär att kursen ska vara avklarad med minst betyget godkänd.

När det gäller kravet på att utbildningen ska innehålla eller vara kompletterad med fullgjorda kurser i svensk försäkringsredovisning och svensk försäkringsjuridik kommer Finansinspektionen inte att närmare definiera kursernas omfattning i de nya föreskrifterna på det sätt som Matematiska institutionen föreslår. Skälet är att dessa kunskaper kan inhämtas genom att fullgöra någon eller några av ett stort antal olika kurser, och att det därför är svårt att i föreskrifter närmare definiera kursernas omfattning. Finansinspektionens avsikt med de nya reglerna är dock att den som tjänstgör som aktuarie ska ha kunskaper om svensk redovisning i allmänhet och kunskaper om den särskilda redovisning som tillämpas i svenska

² Matematiska institutionens bedömning är att de för närvarande endast har kapacitet att årligen examinera upp till tio studenter i försäkringsmatematik.

försäkringsföretag. Därtill ska den som tjänstgör som aktuarie ha kunskaper om svensk försäkringsjuridik i allmänhet och kunskaper om svensk försäkringsnäringsrätt och svensk försäkringsavtalsrätt i synnerhet.

Finansinspektionen instämmer i remissinstansernas synpunkter om att regeln om likvärdiga utbildningar kommer vara viktig för aktuarier och försäkringsföretag under en ganska lång tid framöver. Regeln har därför omformulerats jämfört med föreskriftsförslaget som gick på remiss och preciseringen av den likvärdiga utbildningen till matematik, matematisk statistik, eller ett annat närliggande utbildningsområde har tagits bort, liksom kravet på examensarbete eller motsvarande i ett ämne som godtas vid en mastersutbildning. Med den nya formuleringen att motsvarande kunskaper som i huvudregeln har uppnåtts, avser Finansinspektionen att förtydliga bestämmelsen om likvärdig utbildning så att den inte bör medföra tolkningssvårigheter. Till exempel bör utbildningar som fullgjorts enligt äldre examensordningar, civilingenjörsutbildningar och utländska utbildningar kunna uppfylla kraven efter att ha kompletterats med vissa kurser.

Avseende den invändning som Statens pensionsverk anför om att utbildningskraven inte medför en tillräcklig flexibilitet för de försäkringsföretag som har begränsade eller specialiserade behov av aktuariell kompetens, menar Finansinspektionen att flexibiliteten ökar i jämförelse med de nuvarande föreskrifterna.

Finansinspektionen delar dock inte Matematiska institutionens synpunkter om att endast lärosäten med examensrätt i de ämnen som berörs av utbildningskraven har kompetens att på ett rättssäkert sätt utföra bedömningar om likvärdig utbildning. Det är i första hand försäkringsföretagen som ska bedöma om aktuarien i fråga uppfyller kraven i de nya föreskrifterna, vilket i de flesta fall bör vara oproblemiskt. Vid svårare bedömningar bör försäkringsföretagen, likväl som Finansinspektionen, kunna hämta in synpunkter från en svensk högskola eller ett svenskt universitet med examensrätt i det aktuella ämnet. När det gäller Finansinspektionens bedömningar beslutar dock myndigheten alltid självständigt i varje enskilt ärende och de synpunkter som hämtas in kommer endast att vara rådgivande.

2.5 Utbildning under tjänstgöringstiden

Finansinspektionens ställningstagande: En aktuarie ska löpande se till att hans eller hennes insikt är lämplig med hänsyn till de uppgifter som ingår i befattningen samt omfattningen och arten av företagets verksamhet, och om det behövs vidareutbilda sig. Aktuariens insikt ska i relevanta delar hålla en god internationell standard.

Remisspromemorian: Finansinspektionen föreslog i remisspromemorian att en aktuarie löpande ska vidareutbilda sig, så att dennes insikter är lämpliga med hänsyn till de uppgifter som ingår i uppdraget samt verksamhetens art och omfattning, samt att insikterna i relevanta delar ska hålla en god internationell standard. I allmänna råd föreslogs att aktuarien bör ha en plan för sin vidareutbildning och att uppnådda resultat bör dokumenteras.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* avstyrker det föreslagna kravet på vidareutbildning och pekar på att kravet kan förefalla självklart, men att det i praktiken är svårt att uppfylla eftersom utbudet av lämplig vidareutbildning är begränsat. *Svensk Försäkring* menar att aktuarier kan upprätthålla och uppdatera sin kompetens på andra och bättre sätt än vidareutbildning, till exempel genom utvecklande arbetsuppgifter. *Svensk Försäkring* anför vidare att bedömningen av om kravet på att en aktuariers insikter i relevanta delar håller en god internationell standard är uppfyllt varken kan bedömas av arbetsgivaren eller aktuarien. *Svensk Försäkring* menar att vad som möjligen kan bedömas är om utbildningen håller en god internationell standard.

Svenska Aktuarieföreningen yttrar sig om att kravet på vidareutbildning kan uppfattas som att aktuarien regelbundet måste delta i någon slags formell aktivitet, som till exempel en kurs, oavsett om det finns behov av kompetensutveckling eller inte. Tillsammans med kravet på dokumentation riskerar det att leda till en situation där aktuarien måste registrera sin närvaro på ett antal seminarier varje år, vilket föreningen menar är en byråkratisk snarare än en faktisk lösning på frågan om kompetensutveckling. *Svenska Aktuarieföreningen* föreslår därför att kravet på vidareutbildning omformuleras.

AFA Försäkring anför att upprättande av en speciell utbildningsplan och dokumentation av vidareutbildning är onödigt och med ringa eller ingen praktisk betydelse. *Facket för försäkring och finans* framhåller att det är viktigt att ansvaret för vidareutbildning inte enbart åläggs den enskilde aktuarien, utan att ansvaret även vilar på försäkringsföretagen som arbetsgivare.

Finansinspektionens skäl: En risk med de nya utbildningskraven är att varken arbetsgivaren eller aktuarien löpande ser till att aktuariens kompetens är lämplig. Detta eftersom utbildningskravet inte i sig innebär ett krav på fortsatt utbildning. För att få ett ändamålsenligt krav anser Finansinspektionen att utbildningskravet behöver kompletteras. Mot denna bakgrund införs ett nytt krav för att säkerställa att en aktuarie löpande ser till att dennes kompetens är lämplig, och vid behov vidareutbildar sig. Finansinspektionen instämmer med *Svenska Aktuarieföreningen* om att det inte är önskvärt att kravet leder till en situation där aktuarien årligen måste närvara på ett antal kurser eller seminarier oavsett om denne har behov av kompetensutveckling eller inte. Finansinspektionen har därför omformulerat bestämmelsen jämfört med lydelsen i förslaget som remitterades. Vidareutbildning ska istället för att ske löpande nu vidtas då behov föreligger. Därutöver har Finansinspektionen låtit de allmänna råden om att aktuarien ska planera och dokumentera sin vidareutbildning utgå. Ett försäkringsföretag ska alltid kunna styrka att föreskrifternas krav är uppfyllda, detta innebär att försäkringsföretaget kommer att dokumentera vidareutbildningen på ett lämpligt sätt och att bestämmelsen i denna del kan utgå.

Finansinspektionen anser dock fortfarande att det är aktuariens insikter som i relevanta delar ska hålla en god internationell standard, även om det kan vara svårt att bedöma. En sådan bedömning bör dock kunna underlättas genom att följa det arbete som görs genom olika internationella aktuarieföreningar. Med god internationell standard avser Finansinspektionen exempelvis de krav som International Actuarial Association eller Actuarial Association of Europe (tidigare

Groupe Consultatif Actuariel Européen) kräver att medlemsföreningarna ska ställa på de som ska få fullt medlemskap.

2.6 Krav på erfarenhet

Finansinspektionens ställningstagande: En aktuarie ska vid tidpunkten då han eller hon tillträder en befattning under minst tre av de senaste sju åren ha arbetat praktiskt med sådana arbetsuppgifter som ingår i uppdraget.

Remisspromemorian: Finansinspektionen föreslog i remisspromemorian att den som tillträder en befattning som ansvarig aktuarie under minst tre av de senaste fem åren ska ha arbetat praktiskt med sådana arbetsuppgifter som ingår i uppdraget. Enligt förslaget ska det praktiska arbetet under åtminstone ett av dessa år ha utförts antingen i egenskap av, eller i nära samarbete med, en ansvarig aktuarie i samma försäkringsföretag som uppdraget avser. Det praktiska arbetet kan även utföras i egenskap av eller i nära samarbete med en ansvarig aktuarie i ett försäkringsföretag eller i en försäkringsgrupp med liknande verksamhet eller en aktuarie som uppfyller kraven i de nya föreskrifterna och som är verksam i en myndighet eller organisation med liknande verksamhet.

Remissinstanserna: Svenska Aktuarieföreningen anför att förslaget till skärpta krav på erfarenhet är alltför inskränkande och riskerar att leda till att det inte går att rekrytera de bästa kandidaterna. Föreningen menar också att förslaget riskerar att leda till en inlåsningseffekt eftersom en aktuarie inte kan byta till annat än näraliggande verksamhet, samt föreslår att kravet på erfarenhet ska utvidgas till att avse även liknande uppgifter som de som ingår i uppdraget.

Svenska Aktuarieföreningen och Svensk Försäkring anför att den föreslagna perioden på fem år inom vilken erfarenheten ska ha vunnits är alltför kort då det till exempel innebär att en aktuarie som tagit ett annat chefsjobb eller varit föräldraledig under mer än två år är inte längre uppfyller kraven i föreskrifterna.

AFA Försäkring instämmer i förslaget.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen anser att yrkeserfarenhet är viktigt för den som ska tjänstgöra som aktuarie och det motiverar en viss skärpning av kraven på erfarenhet. Skälet är att reglerna som aktuarierna ska tillämpa, likväl som aktuariell teoribildning och metodutveckling, förändras relativt snabbt. Finansinspektionen anser därför att dagens krav på tre års erfarenhet ska avse erfarenhet från de senaste sju åren, för att säkerställa att den som ska tjänstgöra som aktuarie har erfarenhet av modern aktuariell praktik.

Jämfört med förslaget i remisspromemorian förlänger Finansinspektionen perioden för när aktuarierna ska ha skaffat sig erfarenhet från fem år till sju år. Även med förlängningen uppnås syftet att erfarenheten ska vara vunnen i närtid, samtidigt som Svenska Aktuarieföreningens och Svensk Försäkrings synpunkter beaktas. Finansinspektionen tar också bort det föreslagna kravet på att erfarenheten under åtminstone ett år ska ha vunnits i nära samarbete med en ansvarig aktuarie, eftersom det riskerar att leda till tolkningssvårigheter och i vissa fall till att kravet är omöjligt eller mycket svårt att uppfylla.

Finansinspektionen anser fortsatt att kravet på erfarenhet ska avse sådana arbetsuppgifter som ingår i uppdraget. Med sådana arbetsuppgifter ska dock förstås även utförande av försäkringstekniska utredningar och beräkningar och inte enbart överinseende, ledning eller rapportering av sådana uppgifter. Därmed anser Finansinspektionen att bestämmelsen inte behöver utvidgas till att avse ”liknande arbetsuppgifter” på det sätt som Svenska Aktuarieföreningen föreslår.

2.7 Undantag från villkoren om behörighet

Finansinspektionens ställningstagande: En bestämmelse i de nuvarande föreskrifterna om att Finansinspektionen får besluta om undantag från villkoren om behörighet överförs till de nya föreskrifterna.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte lämnat några synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionens möjlighet att i enskilda fall besluta om undantag från villkoren om behörighet framgår av 5 kap. 17 § andra stycket FRL. Finansinspektionen anser att det finns skäl att ta in en bestämmelse om undantag från villkoren om behörighet även i de nya föreskrifterna. Denna möjlighet till undantag från reglerna finns även i de nuvarande föreskrifterna och avser att skapa tydlighet för den som ska följa föreskrifterna.

Undantag från villkoren kräver dock särskilda skäl och en sådan bedömning görs i varje enskilt fall. Vid bedömningen beaktas arten, omfattningen och komplexiteten i det aktuella försäkringsföretagets verksamhet samt på vilket sätt aktuarien inte uppfyller villkoren om behörighet.

Bestämmelsen om undantag från villkoren om behörighet innebär ingen ändring i sak från bestämmelsen i de nuvarande föreskrifterna, utan den har endast redigerats språkligt. Precis som i dag kan Finansinspektionen därmed efter skriftlig ansökan besluta om undantag från villkoren om behörighet.

2.8 Övergångsbestämmelse

Finansinspektionens ställningstagande: En aktuarie som uppfyller kraven enligt de nuvarande föreskrifterna när de nya föreskrifterna och allmänna råden träder i kraft är fortsatt behörig under sitt befintliga uppdrag. Därtill gäller att en aktuarie som vid tidpunkten då de nya föreskrifterna och allmänna råden träder i kraft fått dispens från kraven enligt de nuvarande föreskrifterna får fortsätta att tjänstgöra som aktuarie under den tid som beslutet om dispens avser.

Remisspromemorian: Finansinspektionen föreslog i remisspromemorian att en aktuarie med pågående uppdrag som uppfyller villkoren för behörighet enligt de nuvarande föreskrifterna fortsatt är behörig under sitt befintliga uppdrag när de nya föreskrifterna träder i kraft.

Remissinstanserna: Svenska Aktuarieföreningen och Svensk Försäkring anför att den föreslagna bestämmelsen riskerar att skapa en inlåsnings effekt eftersom aktuariens behörighet ska prövas mot de nya föreskrifterna om denne byter uppdrag, och det samtidigt inte går att ansöka om dispens i förväg för att säkerställa att aktuarien kan tjänstgöra. Svenska Aktuarieföreningen och Svensk Försäkring föreslår därför att övergångsbestämmelsen utvidgas. Svenska Aktuarieföreningen lämnar förslaget att det i föreskrifterna bör läggas till att en aktuarie är fortsatt behörig även på ett annat uppdrag om bolaget har en liknande verksamhet och övergången sker inom fem år från det att aktuarien slutade i det befintliga uppdraget.

Svenska Aktuarieföreningen och Svensk Försäkring anför också att det behöver förtydligas att övergångsbestämmelsen även gäller för de aktuarier som för närvarande har dispens från kraven i de nuvarande föreskrifterna. Därtill föreslår Svenska Aktuarieföreningen att den utvidgade övergångsbestämmelse som föreningen förespråkar även ska gälla för aktuarier som i dag har fått en tidsbegränsad dispens där det ställs krav på vidareutbildning inom en viss tid, och som har uppfyllt kraven på vidareutbildning inom denna tid.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen anser att en aktuarie som är behörig att få tjänstgöra som aktuarie enligt de nuvarande föreskrifterna ska uppfylla kraven i de nya föreskrifterna först när denne utses som aktuarie genom ett nytt uppdrag. I det fall ett befintligt uppdrag utvidgas eller förändras i sådan grad att det kan anses utgöra ett nytt uppdrag, ska aktuarien uppfylla kraven i de nya föreskrifterna.

I fråga om aktuarier som har fått dispens från kraven enligt de nuvarande föreskrifterna håller Finansinspektionen med Svenska Aktuarieföreningen och Svensk Försäkring om att det finns skäl att här tydliggöra att aktuarien får fortsätta att tjänstgöra som aktuarie under den tid som beslutet om dispens avser. Detta innebär att en aktuarie som fått en icke tidsbegränsad dispens ska uppfylla kraven i de nya föreskrifterna och allmänna råden när han eller hon utses som aktuarie i ett nytt uppdrag. En aktuarie som fått en tidsbegränsad dispens ska uppfylla kraven i de nya föreskrifterna och allmänna råden när dispensen upphört att gälla.

I det fall en tidsbegränsad dispens förenats med en uppmaning om att aktuarien ska fullgöra specifika kurser för att efter dispensens utgång bli föremål för en ny dispens, bedömer Finansinspektionen i det enskilda fallet om det finns behov av och förutsättningar för att besluta om en ny dispens från kraven i de nya föreskrifterna. Även om aktuarien fått en dispens ska denne uppfylla kraven i de nya föreskrifterna i det fall det befintliga uppdraget utvidgas eller förändras i sådan grad att uppdraget kan anses utgöra ett nytt uppdrag

Finansinspektionens avsikt med övergångsregeln är att den som tjänstgör som aktuarie ska kunna förlita sig på den bedömning som har gjorts i fråga om det specifika uppdraget. För att de nya kraven ska kunna tillämpas och få genomslagskraft anser Finansinspektionen dock att aktuarien ska uppfylla dessa krav vid ett framtida uppdrag och utvidgar därför inte övergångsbestämmelsen. Finansinspektionen bedömer därtill att risken för en inlåsnings effekt har minskat

genom de ändringar i de nya föreskrifterna som gjorts jämfört med förslaget i remisspromemorian.

De nya föreskrifterna träder i kraft den 1 juli 2014.

3 Förslagets konsekvenser

Finansinspektionen har i avsnitt 1 redogjort för målet med de nya föreskrifterna och vilka alternativ som har övervägts i arbetet med att ta fram reglerna. I detta avsnitt redogörs för de konsekvenser som de nya föreskrifterna kan få för företag, aktuarier, konsumenter, samhället och Finansinspektionen. Generellt bör föreskrifterna enbart innebära begränsade konsekvenser för företagen och samhället, då det främst handlar om att införa krav på utbildning i föreskrifter, i stället för att som tidigare hänvisa till Svenska Aktuarieföreningens bestämmelser.

Finansinspektionen bedömer att särskild hänsyn inte behöver tas när det gäller tidpunkten för när de nya föreskrifternas ska träda i kraft, eftersom föreskrifterna innehåller lämpliga övergångsregler för de som i dag tjänstgör som aktuarie.

3.1 Konsekvenser för företagen

Med de nya föreskrifterna bör det bli enklare för försäkringsföretagen att utse och registrera en aktuarie som passar den specifika verksamheten, då kraven är mer flexibla än tidigare genom att de mer direkt anknyter till verksamhetens art och omfattning. Avsikten är också att föreskrifterna ska förtydliga villkoren för behörighet vilket bör underlätta de bedömningar företagen behöver göra i fråga om personer som ska tjänstgöra som aktuarie enligt 5 kap. 14 § FRL. En nyhet är dock att företagen behöver göra den bedömning om aktuariens utbildning som tidigare i många fall gjordes av Svenska Aktuarieföreningens diplomnämnd.

Finansinspektionen bedömer att antalet dispensärenden med ansökan om undantag från föreskrifternas krav inte kommer att öka nämnvärt. Däremot är det troligt att Finansinspektionen i genomsnitt kommer att behöva lägga mer tid på att handlägga sådana ärenden varför myndighetens avgiftsuttag också kommer att behöva öka.

3.1.1 Berörda företag

Samtliga försäkringsföretag utom de som Finansinspektionen har beviljat undantag från kravet på aktuarie omfattas av föreskrifterna. Av de cirka 210 försäkringsföretag som omfattas av aktiv tillsyn från Finansinspektionen är cirka 20 stycken så kallade mindre lokala företag med en balansomslutning understigande 1000 prisbasbelopp. Av dessa cirka 20 mindre lokala företag har cirka 10 stycken beviljats undantag från kravet på aktuarie. Det betyder att cirka 200 försäkringsföretag berörs av de nya föreskrifterna.

3.1.2 *Kostnader för företagen*

Försäkringsföretagen ska innan en aktuarie utses och registreras göra en bedömning av om denna person är behörig enligt föreskrifterna. Bedömningen ska även göras löpande under tjänstgöringstiden. Avsikten är att de nya föreskrifterna kan underlätta dessa bedömningar för företagen genom att kraven som ställs på aktuarien förtydligas. Samtidigt tas dock hänvisningen till bland annat Svenska Aktuarieföreningens krav på utbildning bort och företagen måste därmed som tidigare nämnts själva göra motsvarande bedömningar som tidigare i många fall gjordes av Svenska Aktuarieföreningens diplomnämnd. Sammantaget bedöms företagens kostnader för dessa bedömningar i form av nedlagd arbetstid öka något.

Företagen behöver liksom tidigare sammanställa den tilltänkta aktuariens meriter och därefter själva göra den bedömning som tidigare gjordes av Svenska Aktuarieföreningens diplomnämnd. Sådana bedömningar är ibland lättare och ibland svårare att göra, till exempel beroende på om aktuarien har en annan utbildning än den som anges i huvudregeln eller om han eller hon utbildat sig vid en svensk högskola eller inte. Med ett antagande om att den tillkommande bedömningen tar 4-8 timmar att utföra och att den utförs av någon på företagets avdelning för regelefterlevnad med en timlön på 1000-2000 kr, så blir företagets tillkommande kostnader för bedömningen 4 000-16 000 kronor.

I de fall företagen ansöker om undantag från föreskrifternas krav kommer kostnaden per ärende troligen öka från 11 000 kr till 16 000 kr på grund av att Finansinspektionens arbetsbörda i genomsnitt kommer att öka vid handläggning av dessa ärenden.³ Att Finansinspektionens kostnader per ärende i genomsnitt är högre än företagens förklaras delvis av att Finansinspektionen i sin bedömning av om dispens kan beviljas behöver göra en bedömning av företagets verksamhet och aktuariens uppdrag i förhållande till hans eller hennes insikter. Delvis förklaras den högre kostnaden också av det merarbete i form av skrivande av beslut, med mera, som tillkommer för Finansinspektionens del.

3.1.3 *Konsekvenser för små företag*

För små företag är Finansinspektionens möjlighet att medge undantag från kravet på aktuarie viktig för att minska kostnader till följd av förslaget. Som tidigare nämnts har Finansinspektionen beviljat cirka 10 mindre lokala företag undantag från kravet på aktuarie. Dessa företag har beviljats undantag eftersom de bedriver en försäkringstekniskt enkel verksamhet av ringa ekonomisk omfattning.

3.2 **Konsekvenser för aktuarierna**

De personer som anmäls för registrering som aktuarie efter att de nya föreskrifterna har trätt i kraft behöver uppfylla villkoren i dessa. Det innebär att de som i dag arbetar som aktuarier i försäkringsföretagen eller som studerar till aktuarie, men som inte arbetar som aktuarie enligt 5 kap. 14 § FRL, behöver se till att de kan uppfylla villkoren om de vill tjänstgöra som aktuarie i framtiden.

³ Ökningen motsvarar att ärendetypen flyttas från avgiftsklass F till avgiftsklass G.

Tidigare har sådana personer när det gäller sin utbildning tagit sikte på att uppfylla Svenska Aktuarieföreningens krav på diplomerade medlemmar. Med de nya föreskrifterna tas vissa krav som Svenska Aktuarieföreningen ställer på utbildning bort, till exempel fullgjorda kurser i numerisk analys och tidsserieanalys samt kravet på ett godkänt diplomarbete. Krav som tillkommer är framför allt att en aktuarie ska ha en fullgjord masterexamen i försäkringsmatematik enligt huvudregeln i 3 §. Samtidigt införs bestämmelsen i 4 § om likvärdig utbildning vilket bör underlätta bland annat för de som har utbildningar som har fullgjorts enligt äldre examensordningar, civilingenjörsutbildningar och utländska utbildningar.

De som i dag uppfyller kraven i de nuvarande föreskrifterna och tjänstgör som aktuarie i enlighet med 5 kap. 14 § FRL är fortsatt behöriga under sitt befintliga uppdrag, men behöver också se till att de kan uppfylla villkoren i de nya föreskrifterna om de vill byta till ett annat uppdrag som aktuarie i framtiden. Detsamma gäller för de som i dag inte uppfyller kraven i de nuvarande föreskrifterna men som har fått en icke tidsbegränsad dispens. De som har fått en tidsbegränsad dispens ska uppfylla villkoren i de nya föreskrifterna när dispensen har löpt ut. I det fall ett behov av dispens fortsatt föreligger får aktuarien på nytt ansöka om detta. Finansinspektionen gör bedömningen i varje enskilt fall om aktuarien kan bli föremål för en ny dispens. Finansinspektionen bedömer att merparten av de aktuarier som har fått en tidsbegränsad dispens vid dispensens utgång hade behövt ansöka om en ny dispens även under de nuvarande föreskrifterna. I denna del bedöms konsekvensen därmed som ringa.

Sammantaget bedömer Finansinspektionen att kraven på teoretiskt innehåll i utbildningen är ungefär detsamma i de nya föreskrifterna jämfört med vad som gällde tidigare.

3.3 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

De nya föreskrifterna tydliggör krav på bland annat språkkunskaper, utbildning och erfarenhet som ställs på den som tjänstgör som aktuarie. Den ökande tydligheten bedöms vara bra för samhället och konsumenterna på försäkringsmarknaden eftersom både företagen och Finansinspektionen lättare kan avgöra vem som uppfyller kraven. Detta är viktigt eftersom aktuarien som tidigare nämnts spelar en viktig roll i den försäkringstekniska hanteringen på företagen.

3.4 Konsekvenser för Finansinspektionen

I dagsläget handlägger Finansinspektionen cirka 10–20 ansökningar om undantag från föreskrifterna per år och antalet ärenden bedöms inte öka nämnvärt med anledning av de nya föreskrifterna. Däremot är det troligt att Finansinspektionen kommer att behöva lägga mer arbetstid i enskilda ärenden eftersom en bedömning normalt kommer att behöva göras av den sökandes utbildning i jämförelse med kraven i 3–4 §§ de nya föreskrifterna. Detta gäller särskilt då den som ansökan avser helt eller delvis uppfyller utbildningskraven genom bestämmelsen i 4 § om likvärdig utbildning. Motsvarande bedömningar gjordes alltså tidigare av Svenska Aktuarieföreningens diplomnämnd.